

Bevoorraderscharter BEES coop

Doelstellingen en maatschappelijk doel

BEES coop heeft als doel de toegang voor iedereen te vergemakkelijken tot gezonde, kwaliteitsvolle en **duurzame voeding**¹, met een positieve impact op gezondheid en milieu. Dit bevoorraderscharter heeft tot doel te beschrijven hoe de sociale missie en het maatschappelijk doel van BEES coop² worden toegepast bij de keuze van de producten die in de supermarkt worden verkocht.

Het is ook belangrijk te herinneren dat BEES coop:

- zich onder meer tot doel stelt om economische drempels weg te werken die de toegang tot duurzame voeding voor iedereen verhinderen of bemoeilijken, onder andere door toegankelijk te zijn voor een brede waaier aan inkomens;
- een ruim assortiment wil aanbieden, zodat iedereen kan kiezen volgens zijn of haar middelen en smaken.

De productkeuze: een complexe oefening

De keuze van producten die BEES aankoopt is een complex proces waarbij rekening moet worden gehouden met meerdere, vaak moeilijk verenigbare elementen: de criteria van dit bevoorraderscharter, maar ook de beschikbare ruimte in de rekken, de smaak van het product, de opslagruimte, de vraag van de leden en de mate waarin het product verkoopt, het transport, het aanbod en de beschikbaarheid van producten bij onze huidige leveranciers, en nog andere criteria, afhankelijk van het type product.

De aankopers beslissen om een nieuw product te bestellen op basis van bovenstaande elementen en de criteria van het charter:

- agro-ecologisch en duurzaam
- afkomstig uit solidaire korte ketens
- lokaal
- ethisch en eerlijk
- seizoensgebonden
- met een lage afvalproductie
- aan een betaalbare prijs

Idealiter zou elk product aan al deze eisen voldoen. We stellen echter vast dat de realiteit dit vaak onmogelijk maakt.

¹ Volgens de definitie van het charter van het Brussels Netwerk voor Duurzame Voeding RABAD (Réseau des Acteurs Bruxellois pour l'Alimentation Durable):

<https://docs.google.com/document/d/1WD3ISu978rjJEZPMgxawCzI95hy0Z5hBFZNMwKImqNM/>

² Zie: <https://gestion.bees-coop.be/documents/42>

De werknemers-aankopers doen hun uiterste best om een evenwicht te vinden en producten aan te bieden die zoveel mogelijk aan deze criteria beantwoorden. In sommige gevallen worden meerdere versies van eenzelfde product aangeboden (met name voor producten met een hoge vraag), zodat de coöperanten hun keuze kunnen maken op basis van de criteria die voor hen het belangrijkste zijn.

BEES coop voorziet ook een procedure voor het uit de rekken halen van producten³, waarbij de coöperanten en leveranciers geïnformeerd worden over de redenen voor de verwijdering en de stappen in het beslissingsproces.

Algemene criteria

1. Agro-ecologische⁴ en duurzame producten

BEES coop verdedigt een agro-ecologisch productiemodel en wil een kleinschalige, familiale en duurzame landbouw ondersteunen, in tegenstelling tot het model dat gestuurd wordt door de agro-industrie en de grootschalige distributie.

BEES coop wil producten aanbieden met een beperkte milieu-impact gedurende de hele levenscyclus, van veld tot bord en daarbuiten. Het doel is de ecologische voetafdruk van onze voeding te verkleinen: productiewijze, verwerking, opslag, bereiding, ... De productiemethoden moeten het behoud van vruchtbare bodems en biodiversiteit maximaal garanderen. Het biolabel voldoet in grote lijnen aan deze criteria en is dus een indicatie (maar niet altijd voldoende).

BEES coop geeft de voorkeur aan producten met een biologisch label of, voor niet-voedingsproducten, een ecologisch label⁵, gelijkwaardig⁶ of strenger (bijvoorbeeld via participatieve garantiesystemen of op basis van een sterke vertrouwensrelatie met een producent).

2. Producten uit solidaire korte ketens

BEES coop ondersteunt producenten en geeft de voorkeur aan korte ketens⁷, door vertrouwensrelaties op te bouwen tussen producenten en consumenten, via rechtstreekse aankopen bij producenten of via groothandels die prioriteit geven aan informatie over producenten en producten en ontmoetingen tussen aankopers en producenten faciliteren.

³ <https://gestion.bees-coop.be/documents/56>

⁴ Agro-ecologische landbouw is een geheel van diverse landbouwpraktijken (aangepast aan de lokale omstandigheden) én een sociale beweging die meer ruimte wil geven aan een sociale en ecologische landbouw die verankerd is in de regio's, een eerlijk inkomen oplevert en in handen is van de producenten zelf.

⁵ Lijst van labels: <https://drive.google.com/open?id=1sJyJebw7A0KPbiGH6pJYfvP7oFikp1gi>

⁶ Privélabels die gebaseerd zijn op het Europese biolabel (Bio garantie, Eko label, AB, Bio cohérence et Demeter).

⁷ Korte keten wanneer er een persoonlijke band bestaat tussen de producent en BEES coop.

3. Lokale producten

BEES coop verkiest, bij gelijkwaardige producten, de dichtstbijzijnde herkomst. Wanneer het prijsverschil tussen een Belgisch voedingsproduct en een product van een andere herkomst minder dan 20% bedraagt, krijgt de Belgische herkomst de voorkeur.⁸

Producten die in Europa geoogst kunnen worden, moeten afkomstig zijn uit Europa. BEES coop biedt dus enkel fruit en groenten van buiten Europa aan wanneer het gaat om exotische producten die in onze klimaatzones slechts zeer beperkt geproduceerd kunnen worden.⁹

4. Seizoensgebonden producten

BEES coop leeft voornamelijk op het ritme van de productieseizoenen. BEES coop biedt echter ook producten buiten het seizoen aan. "Seizoensgebonden" wordt gedefinieerd op basis van de seizoensgebondenheid in de voorkeursproductieregio (bij voorkeur lokaal). Fruit of groenten die goed bewaard kunnen worden, worden als "seizoensgebonden" beschouwd.

Om consumenten te informeren, stuurt BEES coop maandelijks een overzicht van de fruit- en groentesoorten van de maand. In de winkel wordt de herkomst van de producten vermeld op elk etiket, evenals een extra etiket "steun aan kleine producenten" voor producten van kleine, seizoensgebonden producenten.

Tijdens de tussenseizoenen, wanneer Belgische producten geleidelijk beschikbaar worden, schakelen we over op Belgische producten zodra deze maximaal 20% duurder zijn.

5. Ethische en eerlijke producten

- **Eerlijke vergoeding van producenten**
- **Eerlijke handel:** wij ondersteunen eerlijke handel in al haar vormen – zowel in het noorden als in het zuiden – binnen al onze assortimenten. Hiervoor vertrouwen wij op erkende labels.
- **Niet-roofzuchtige economie:** BEES wil geen producten aanbieden van bedrijven die beursgenoteerd zijn of grootschalige reclame voeren. Sommige sectoren zijn momenteel nog sterk in handen van grote industriële groepen, waardoor het zeer moeilijk is om eraan te ontsnappen. BEES engageert zich – in samenwerking met andere actoren – om te werken aan de creatie en/of versterking van productieketens die alternatieven mogelijk maken.
- **Waardig werk:** BEES coop houdt rekening met het welzijn en de arbeidsomstandigheden

⁸ Het land van herkomst wordt op elk product vermeld. Dit criterium zorgt voor een hoge mate van toepasbaarheid en transparantie, in tegenstelling tot criteria op basis van wegafstand, die voor interpretatie vatbaar zijn.

⁹ Enkele voorbeelden van exotische producten zijn: ananas, banaan, citroengras, kurkuma, dadels, passievrucht, gember, lychees, kokosnoot, cacao, mango's...

¹⁰ van werknemers op alle niveaus binnen de productieketens.

6. Producten met een lage afvalproductie

BEES coop geeft prioriteit aan producten die bijdragen aan het verminderen van verpakkingen en voedselverspilling, onder andere door:

- het vermijden van producten met overbodige verpakking (te veel of nutteloze verpakking);
- de voorkeur te geven aan de minst vervuilende verpakkingen (in volgorde van prioriteit):
 - a. bulkverkoop boven individueel verpakte porties
 - b. statiegeldverpakkingen boven recycleerbare verpakkingen
 - c. karton, glas en staal boven plastic
 - d. recycleerbare verpakkingen boven gerecycleerde verpakkingen
 - e. gerecycleerde verpakkingen boven niet-gerecycleerde en niet-recycleerbare verpakkingen
- ook “lelijke” groenten en fruit te verkopen;
- producten aan te bieden die het gebruik van wegwerpverpakkingen verminderen.

Ook in actie

- BEES biedt een ruim assortiment bulkproducten aan en probeert dit waar mogelijk verder uit te breiden.
- BEES werkt eraan – in samenwerking met haar leveranciers – al vroeg in de logistieke keten om transport- en verpakkingsafval te verminderen.

7. Betaalbare producten

De verkoopprijs van een product is een belangrijke factor. In dit model gaan we ervan uit dat alle coöperanten graag gezond en verantwoord willen eten. Vaak beschikken leden echter niet over de middelen om van elk product dat ze consumeren de versie te kopen die het best aan alle andere criteria voldoet.

De werknemers behouden zich de mogelijkheid voor om producten in de rekken te plaatsen waarvan het enige criterium de prijs is, wanneer de biologische of lokale variant drie keer duurder is dan het conventionele product. De referentieprijs voor conventionele producten is de rode prijs van Colruyt Schaerbeek (exclusief promoties of marketingcampagnes). Enkel producten die als belangrijk worden beschouwd voor dagelijkse consumptie komen in aanmerking. Deze producten worden aangeduid als producten die enkel aan dit criterium van het charter voldoen.

¹⁰ De naleving van de mensenrechten en de regels van de Internationale Arbeidsorganisatie vormen de minimumnormen.

Uitsluitingscriteria

Sommige producten zijn fundamenteel in strijd met onze principes en worden automatisch uitgesloten zodra we hierover informatie hebben. De aankopers zoeken proactief informatie bij hun leveranciers. Eén enkel criterium volstaat om een product uit te sluiten.

1. Geen producten die per vliegtuig vervoerd worden

Omdat producten die per vliegtuig worden vervoerd onvermijdelijk een grote milieu-impact hebben.

2. Geen gewassen uit verwarmde kassen voor producten buiten het seizoen

Productie in verwarmde serres is vanuit smaak-, landbouwkundig en vooral milieu- en klimaatoogpunt onzinnig en hoort niet thuis in de rekken van BEES coop.

Veel landbouwers werken echter met gecombineerde energiesystemen, waardoor deze productie in sommige gevallen aanvaardbaar wordt. Bovendien is het bij groothandels onmogelijk om het gebruik hiervan te controleren en is dit een noodzakelijk hulpmiddel voor tuinders in bepaalde omstandigheden (late of vroege vorst, zorg voor zaailingen aan het begin van het seizoen...) wanneer het op een doordachte manier gebeurt.

Een product wordt uitgesloten wanneer we weten dat het afkomstig is uit een productie met ondoordacht gebruik van verwarmde serres, of wanneer we oordelen dat dit onmogelijk anders kan zijn.

3. Geen producten met genetisch gemodificeerde organismen (GGO's)

BEES coop verwerpt het principe van genetisch gemodificeerde teelten. Zij verkoopt – voor zover de beschikbare informatie dit toelaat – geen producten die GGO's bevatten.

Biologisch gelabelde producten voldoen doorgaans aan dit criterium (met een toegestane maximumdrempel van 0,9% GGO's). Voor niet-biologisch gelabelde producten die mogelijk GGO's bevatten, verifieert BEES coop bij de leverancier dat er geen GGO's aanwezig zijn, op basis van vertrouwen. Indien de leverancier geen informatie kan verstrekken, wordt het product uitgesloten.

4. Geen producten met kritische additieven

Meer dan 300 additieven zijn toegelaten in de Europese Unie en worden geëvalueerd door de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA). Toch werpen wetenschappelijke publicaties regelmatig twijfels op over sommige ervan. BEES coop weigert systematisch producten die

additieven bevatten waarvan de schadelijke effecten volgens een geheel van wetenschappelijke studies als kritisch worden beschouwd¹¹ :

- [E102 Tartrazine \(kleurstof\)](#)
- [E104 Kinolinegeel \(kleurstof\)](#)
- [E110 Zon geel FCF, Oranjegeel S \(kleurstof\)](#)
- [E122 Azorubine, Carmoisine \(kleurstof\)](#)
- [E124 Ponceau 4R, Cochenillerood A \(kleurstof\)](#)
- [E129 Allura rood AC \(kleurstof\)](#)
- [E150c Ammoniumcaramel \(kleurstof\)](#)
- [E150d Caramel met ammoniumsulfiet \(kleurstof\)](#)
- [E171 Titaniumdioxide \(kleurstof\)](#)
- [E210 Benzoëzuur \(conserveermiddel\)](#)
- [E211 Natriumbenzoaat \(conserveermiddel\)](#)
- [E212 Kaliumbenzoaat \(conserveermiddel\)](#)
- [E213 Calciumbenzoaat \(conserveermiddel\)](#)
- [E249 Kaliumnitriet \(conserveermiddel\)](#)
- [E251 Natriumnitrat \(conserveermiddel\)](#)
- [E284 Boorzuur \(conserveermiddel\)](#)
- [E285 Natriumtetraboraat \(conserveermiddel\)](#)
- [E320 Butylhydroxyanisol \(BHA\) \(antioxidant\)](#)
- [E551 Siliciumdioxide \(anti-klontermiddel\)](#)
- [E621 - 525 Glutamaat \(smaakversterker\)](#)

Sommige als kritisch beschouwde additieven worden veel gebruikt in bioproducten, namelijk:

- [E250 Natriumnitriet \(Conserveermiddel – toegelaten in bio\)](#)
- [E252 Kaliumnitrat \(Conserveermiddel – toegelaten in bio\)](#)

Voor deze additieven engageren wij ons om:

- indien beschikbaar bij onze leveranciers, een alternatief zonder kritisch additief aan te bieden;
- producten met een kritisch additief enkel aan te bieden wanneer geen alternatief bestaat of wanneer dit zeer duur is (deze beoordeling gebeurt door de aankoper), en de aanwezigheid ervan aan te duiden met een etiket "bevat kritisch additief".

¹¹ De lijst is opgesteld op basis van de rangschikking van de Franse vereniging "Union fédérale des consommateurs – Que Choisir", gebaseerd op een overzicht van de wetenschappelijke literatuur en een beoordeling van de adviezen van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA)
<https://www.quechoisir.org/protocole-additifs-alimentaires-comprendre-notre-classement-n59781>

5. Geen voedingsproducten uit industriële veeteelt

BEES coop verkoopt geen voedingsproducten afkomstig uit industriële veeteelt. Wij beschouwen veeteelt als industrieel wanneer zij de door het Waalse Gewest vastgelegde plafonds overschrijdt voor de kleinste veeteeltklasse (klasse 3)¹²

Varkens ouder dan 4 weken en jonger dan 30 kg	maximaal 1.000 dieren
Productievarkens van 30 kg en meer (opfok of mest)	maximaal 500 dieren
Zeugen en beren	maximaal 300 dieren
Hennen, fokkippen, leghennen en vleeskippen	maximaal 20.000 dieren
Eenden, ganzen, kalkoenen, parelhoenders en ander pluimvee	maximaal 20.000 dieren
Runderen van 6 maanden en ouder	maximaal 500 dieren

6. Geen niet-gecertificeerde zeeproducten

Zeeproducten moeten gecertificeerd zijn door een instantie die de duurzaamheid van de visserij controleert, of de visserij moet met de lijn gebeuren.

7. Geen producten of afgeleiden van bedreigde soorten

BEES coop verkoopt geen producten afkomstig van soorten die als “bedreigd” vermeld staan op de Rode Lijst van de Internationale Unie voor het Behoud van de Natuur (IUCN).¹³ Soorten die als “kritiek bedreigd”, “bedreigd” of “kwetsbaar” worden beschouwd, worden uitgesloten.

Producten buiten het charter

BEES coop biedt enkele producten aan die aan geen enkel criterium van dit charter voldoen. Deze producten worden alleen aangeboden wanneer er geen alternatief bestaat (of wanneer dit onvindbaar is volgens bovenstaande criteria). De lijst van deze producten is beschikbaar op het intranet.

¹² Deze klasse is gedefinieerd in het besluit van de Waalse Regering van 22 december 2005, waarbij het besluit van 4 juli 2002 wordt gewijzigd betreffende de lijst van projecten die onderhevig zijn aan een milieueffectbeoordeling en van ingedeelde installaties en activiteiten.

Bron: <https://cpdt.wallonie.be/sites/default/files/pdf/cpdt-7-rapport.pdf>

¹³ <https://www.iucnredlist.org/fr/>